

Prítomná minulosť

Akoby si kameň jedla

Matej Balogh, Ester Chovancová

Jedna z myšlienok, ktorá v nás asi najviac zarezonovala v knihe od W. L. Tochmana - *Akoby si kameň jedla*, bol konflikt obyčajných ľudí medzi ich nádejou pre vlastne úplne obyčajne plnohodnotný život a neistotou, ktorá tak veľmi zasiahla ich životy. Bolo veľmi fascinujúce pozorovať konkrétne príbehy a autentické zábery zo životov ľudí, ktorým sa každodenná všednosť života zmenila v pár sekundách na niečo, čo nikto nevedel ani len predpokladať.

Citát, z ktorého sme pri videu vychádzali, veľmi trefne popisuje tento konflikt. Nachádza sa v časti, kde Mubina spomína na svoje pocity spreď rokov popri odhodlávani sa vrátiť na miesto, z ktorého bola nútená odísť:

- *Nemôžem to pochopiť*, – vravela matke pred piatimi rokmi, hneď po tom. – *Nič nemá zmysel.*
- *Keby sme len hocičo vedeli*, – vravela pred dvoma rokmi, – *možno by sa nám uľavilo.*
- *Nedá sa žiť v dvoch svetoch*, – vravela pred rokom. – *Jednou nohou v onom a jednou v tomto.*
- *Podíme tam!* – navrhla naposledy. – *Uvidíme, čo tam je.*
- *Nie*, – povedala matka. – *Nikdy tam nepôjdem.*

Pozorujeme konflikt medzi pôvodnou predstavou a príliš prítomnou minulosťou - až tak silnou, že snaha žiť v novej budúcnosti sa zdá márnou. Pred minulosťou si snažíme zatvárať oči a s jej dôsledkami hráme divadlo na fungujúcu spoločnosť.

Tento stav takzvanej prítomnej minulosti sme v krátkej video-sekvencii vyjadrili po zvukovej stránke rôznymi spôsobmi. Nahraté úseky ako aj celkový aranžmán vyjadrujú spočiatku istejšie a konkrétnejšie pocity, ktoré však vystriedajú prekvapenie, neistotu až úplny chaos. V závere s nami zarezonujú ostré zvuky vyjadrujúce uvedomenie si totálnej absurdity krutosti.

Vo vizuálnej stránke rovnako pozorujeme úseky s konkrétnym vyjadrením reality, prekvapivým až vystrašujúcim vyjadrením pravdy a takmer až nerozoznateľné zábery neistoty. V záberoch so zrkadlom môžeme pozorovať postavu pozerajúcu sa na seba, postupne si uvedomuje obklopujúcu pravdu. V záverečnej sekvencii sa jej rozhodne čeliť, napokon však zostáva iba realita pozerajúca sa na nás - realita každodenného života preživších.